

utkaz *or cári* rendelet, utasítás a legfelsőbb helyről, önkényes parancs v. tilalom
ultimátum utolsó felszólítás, figyelmeztetés, végfelhívás, végparancs PSz, fenyegetés, külkép-
viseleti jegyzék
ultimó utolsó ütés; ütőlap; a követelés lejáratí napja; a máriás kártyajátéknak egy változata
ultra- vminek szélső v. túlsó fekvése; szélső-, túl-, túlzó, szélsőséges; ~**hang** fültúli, hallásfeletti
hang MA; denevérhang MI; ~**hangvizsgálat** ilyen hang révén történő vizsgálat; ~**szonikus**,
~**hangú** denevérhangú MI, hallásfeletti MA; *az emberi füllel hallhatónál nagyobb rezgésszámú,*
ilyen hanggal működő
ultramodern az újszerűség netovábbja, netovább új, ennél már nem lehetne korszerűbb, szélső-
ségesen, túlságosan újszerű, divatos, túlmai, demai
ultravioleta, UV ibolyántúli sugárzás; *a látható fénynél kisebb kb. 10-400 um hullámhosszúságú,*
sokszor káros, rákkozó
Umlaut német felhang(itás)
um- előtag bal-, nem-, se-, tév-, zür-
underdog *ang* vesztes, alulmaradó, alárendelt, kihasznált fél, üttös ML, rúgott eb
uniformis egyenruha, mez
unikornis egyszarvú (mondabeli állat)
unikum egyetlen, egyedi darab v. példány, rendkívüli dolog, különlegesség, ritkaság
unintelligens nehéz felfogású, hibás ítélőképességű, tévértő ML, nem értelmes, korlátolt, buta,
bárgyú, bunkó, ostoba, tompa elméjű, tompa fejű, tompa agyú, fafejű, faragatlan, tuskó, mű-
veletlen, tanulatlan, iskolázatlan, pallérozatlan; ellentéte: → intelligens
unionista egységpárti
unio egyesülés, szövetség; **európai** ~ európai államszövetség, Európai Egyesült Államok, Európai
Egyesülés; ~s csatlakozási, szövetségi, európai; → integráció
unitárius egyúrhitű MA, egyedhitű ML
univerzalizál egyetemít
univerzális egyetemes, általános, sokféle munkát végezni képes, sokoldalú
univerzum mindenség, (világ)mindenség, világegyetem
unpraktikus balánk ML, nehézdi TG
unszimpatikus ellenszenves, kellemetlen, kiállhatatlan, visszataszító, visszatetsző
urbanisztika településtudomány; *a városépítés, városrendezés elmélete és gyakorlata*
urbanizál városiasít, várost elrendez, városhoz méltó közműveket, utakat, közlekedést létesít; jó
modorra, udvariasságra nevel, kiművel, palléroz
urbánus városias; pallérozott, kiművelt; udvarias
urna hamvveder, síredény; szavazóláda, szavazatgyűjtő láda, szavazódob; adományok bedobására
szolgáló persely, gyűjtő doboz
urologia *orv* húgyivarszervtan; ~**osztály** húgyivarszervtani osztály
utilitarista, **utilitárius** haszonelvű, haszonleső, haszonuralmi, üzletelvű
utilitárizmus haszonelvűség; *minden érték forrásának, a helyes cselekvés legfőbb szempontjának a*
hasznosságot tekintő felfogás
utópia álmok országa, ábrándvilág, délibáb, légvár, seholország, Nekeresd Ar; elérhetetlen dolog;
eszmény, vágy, vágyalom, megvalósíthatatlan (közösségi, társadalmi) elképzelés, eszményített
agyszülemény; → eldorádó, Schlaraffenland
utópista légvárépítő
utópisztikus kivitelezhetetlen, kivilhetetlen, elképzelt, de megvalósíthatatlan, meg nem valósítható,
teljesíthetetlen, valószerűtlen, ábrándos, délibábos
uvula *lat orv* nyelvcsap, ínyvitorla
uvuláris nyelvcsapi (hang)
uzurpál bitorol, jogtalanul, erőszakkal megkaparint
uzsorás vérszopó, vérszívó, fősvény; *pénzét törvény által tiltott, igen nagy százalékra kölcsönadó*
személy